

RESOLUCIÓ

Assentaments

DRET A L'HABITATGE
CIUTAT EQUITATIVA

ANTECEDENTS

Objecte de la queixa

El dia 16 d'abril de 2026, aquesta Sindicatura va acordar iniciar una actuació d'ofici, arran de la informació facilitada per Amnistia Internacional i Amics del Moviment Quart Món, en relació amb el desallotjament imminent d'un assentament al carrer Gran de la Sagrera, que podia afectar un elevat nombre de persones que hi vivien.

Segons alertaven, el dia 23 de març de 2026 es va notificar a les persones ocupants la resolució municipal que recollia la decisió, de 20 de febrer de 2026, de la gerent del Districte de Sant Andreu, per la qual disposava la declaració d'infrahabitatge i la prohibició del seu ús com a habitatge, l'ordre de desallotjament dels eventuais ocupants del solar i l'aplicació a les persones ocupants del protocol d'assistència per a persones sense llar dels serveis municipals.

Les persones que integraven l'assentament eren de perfils diversos, i moltes d'elles feia més de 15 anys que vivien a Barcelona i els seus voltants. Així mateix, s'havia detectat la presència d'infants i persones adultes amb necessitats de salut específiques.

Per tal d'estudiar la situació exposada, el dia **20 d'abril de 2026** es va sol·licitar informació al [Districte de Sant Andreu](#), a l'[Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior](#) i a la comissionada d'Acció Social.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 5 de juny de 2026 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada a la comissionada d'Acció Social.

El 8 de juliol de 2026 i el 20 de juliol de 2026, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada al [Districte de Sant Andreu](#).

El 20 de juliol de 2026, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada a l'[Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior](#).

En els escrits s'exposen les actuacions dutes a terme en cadascuna de les diferents àrees municipals, quant a la previsió de desallotjament de l'assentament informal, així com l'atenció social dispensada a les persones afectades.

CONSIDERACIONS

L'Ajuntament ha trigat més de dos mesos a facilitar a la Sindicatura de Greuges de Barcelona la informació que es va sol·licitar per resoldre la queixa. Aquest termini supera amb escreix el que pot considerar-se un temps raonable, d'acord amb els principis d'eficiència i bona administració amb què han de regir-se els serveis municipals. Així mateix, [incompleix el deure de col·laboració](#) establert per l'article 3.7 de la normativa reguladora de la institució de la Sindicatura de Greuges de Barcelona (aprovada per la Comissió de Govern en sessió del 19 de gener de 2005).

D'acord amb aquests fets, [es recorda al Districte de Sant Andreu i a l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior l'obligació de col·laborar amb aquesta Sindicatura per tal que pugui desenvolupar adequadament la seva tasca de supervisió dels serveis municipals i alhora vetllar pels drets de la ciutadania](#).

Antecedents

El 16 d'abril de 2026, aquesta Sindicatura va acordar iniciar una actuació d'ofici arran de la situació traslladada sobre el desallotjament imminent de l'assentament informal ubicat al carrer Gran de la Sagrera, al districte de Sant Andreu. L'actuació es va iniciar davant la possible afectació a un nombre elevat de persones residents en aquest espai, algunes de les quals es trobaven en situació de vulnerabilitat especial.

Segons la informació facilitada pel Districte de Sant Andreu, el solar és de titularitat municipal i forma part d'un àmbit urbanístic pendent de desenvolupament. La materialització dels aprofitaments urbanístics previstos resta condicionada a futurs instruments de planejament i gestió urbanística i, mentrestant, només s'ha plantejat la possibilitat d'un ús transitori vinculat a les obres de la futura estació de la Sagrera.

L'expedient administratiu es fonamenta en la declaració d'infrahabitatge i en l'existència de riscos per a la seguretat i la salubritat de les persones ocupants. No obstant això, la

intervenció projectada afecta un espai que constitueix, de fet, la residència habitual de desenes de persones que no disposen d'una alternativa residencial adequada.

D'acord amb la informació facilitada per la comissionada d'Acció Social, les persones residents a l'assentament són objecte d'intervenció i seguiment social des de fa temps per part dels serveis municipals especialitzats. Aquesta actuació es desenvolupa de manera continuada mitjançant els Serveis d'Atenció Social al Sensellarisme a l'Espai Públic (SASSEP) i d'Orientació i Atenció Social al Sensellarisme (SOASS), que duen a terme tasques de prospecció, acompanyament social, seguiment individualitzat i derivació als recursos disponibles, d'acord amb les necessitats detectades en cada cas.

1. El dret a l'habitatge i la prohibició de provocar situacions d'exclusió residencial més greus

L'actuació municipal objecte d'anàlisi s'ha d'emmarcar en el conjunt d'obligacions que els poders públics tenen en matèria de garantia del dret a l'habitatge i de protecció de les persones en situació de vulnerabilitat residencial.

L'article 47 de la Constitució espanyola reconeix el dret de totes les persones a gaudir d'un habitatge digne i adequat i imposa als poders públics el deure de promoure les condicions necessàries per fer efectiu aquest dret. Així mateix, l'article 26 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que les persones que no disposen de recursos suficients tenen dret a accedir a un habitatge digne i adequat i obliga els poders públics a adoptar les mesures necessàries per facilitar-ne l'exercici.

Aquest marc es complementa amb l'article 11 del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, que reconeix el dret de tota persona a un nivell de vida adequat, incloent-hi un habitatge adequat. Les observacions generals núm. 4 i 7 del Comitè de Drets Econòmics, Socials i Culturals de les Nacions Unides han precisat que el dret a l'habitatge no s'identifica només amb la disponibilitat d'un sostre físic, sinó que incorpora elements com la seguretat en la tinença, l'habitabilitat, l'accessibilitat, la disponibilitat de serveis bàsics i la protecció davant d'actuacions que puguin derivar en situacions de desallotjament sense garanties suficients. Concretament, l'observació núm. 7 prohibeix i regula estrictament els desallotjaments forçosos com a violació dels drets humans

En aquest sentit, convé recordar que els estàndards internacionals en matèria de drets humans exigeixen que els desallotjaments es considerin una mesura excepcional i que les administracions públiques adoptin totes les mesures necessàries per evitar que la seva execució comporti situacions de manca d'habitatge o agreujament de l'exclusió social. El dret internacional no impedeix les actuacions dirigides a corregir situacions d'infrahabitatge o

d'ocupació irregular, però exigeix que les conseqüències d'aquestes actuacions es valorin adequadament i que es protegeixin les persones en situació de vulnerabilitat.

Cal precisar, a més, que el cas objecte d'aquest estudi no es correspon estrictament amb el sensellarisme entès com la manca absoluta d'allotjament, sinó amb una situació d'exclusió residencial greu.

En aquest punt és especialment rellevant la tipologia ETHOS (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion), elaborada per la Federació Europea d'Organitzacions Nacionals que Treballen amb Persones Sense Llar (FEANTSA). Aquesta classificació identifica diverses situacions d'exclusió residencial a partir d'una concepció multidimensional de la llar basada en tres dimensions fonamentals: la física, la social i la legal.

D'acord amb aquesta classificació, les persones que resideixen en assentaments, barraques, infrahabitatges, naus abandonades o altres refugis provisionals es troben també en situació d'exclusió residencial, encara que no visquin literalment al carrer. En aquests casos es produeix una afectació simultània de les tres dimensions que defineixen la llar: l'habitatge no compleix les condicions materials adequades, hi ha manca de seguretat jurídica en la tinença i no es poden desenvolupar amb normalitat les relacions personals, familiars i comunitàries pròpies d'una vida digna.

No és casual que la pròpia Direcció de Serveis d'Atenció al Sensellarisme de l'Ajuntament de Barcelona hagi incorporat la classificació ETHOS com a marc de referència per entendre i abordar les situacions detectades a l'espai públic, als assentaments i als infrahabitatges. Aquesta aproximació permet entendre que les persones afectades per la situació analitzada no constitueixen un col·lectiu aliè a les polítiques de sensellarisme, sinó una de les manifestacions més greus de l'exclusió residencial existent a la ciutat.

En el cas analitzat, la intervenció administrativa es projecta sobre un espai qualificat d'infrahabitatge que, malgrat les seves evidents deficiències de seguretat i habitabilitat, constitueix la residència habitual d'un nombre considerable de persones. No ens trobem, per tant, davant d'una ocupació transitòria o esporàdica. La informació municipal facilitada permet concloure que bona part de les persones residents acumulen una llarga trajectòria vital a Barcelona i la seva àrea metropolitana i han desenvolupat en aquest entorn els seus vincles socials, familiars i comunitaris.

Per aquest motiu, la qüestió jurídicament rellevant no és només constatar les condicions inadequades de l'assentament informal, circumstància que aquesta Sindicatura no qüestiona, sinó les conseqüències que es poden derivar de la seva eliminació si aquesta actuació no va acompanyada d'alternatives residencials suficients.

Aquesta reflexió no és merament teòrica. La mateixa experiència acumulada pels serveis municipals durant els darrers anys ha posat de manifest que les actuacions de desallotjament executades sense una resposta residencial adequada tendeixen a provocar processos de desplaçament forçat, dispersió territorial i reproducció de noves situacions d'infrahabitatge o sensellarisme. La realitat mostra sovint que les persones afectades no abandonen la situació d'exclusió residencial, sinó que es traslladen a altres espais igualment precaris o, fins i tot, a situacions de vulnerabilitat encara més dures.

Precisament, aquesta Sindicatura, en el marc de l'estudi d'altres situacions de desallotjaments d'infrahabitatges, ja ha advertit que les polítiques de mera contenció o eliminació dels assentaments no resolen les causes estructurals del problema i poden contribuir a perpetuar dinàmiques d'itinerància residencial forçada.

En conseqüència, el deure d'erradicar les situacions d'infrahabitatge no pot traduir-se en la generació de noves situacions de sensellarisme o d'exclusió residencial encara més greus. Qualsevol actuació administrativa que impliqui la pèrdua d'un espai residencial, per precari que sigui, ha d'anar acompanyada d'una valoració rigorosa sobre el risc que aquesta decisió provoqui una situació residencial pitjor que la preexistent.

2. La situació d'exclusió residencial de les persones afectades

L'anàlisi del present cas exigeix valorar no només les característiques físiques de l'assentament, sinó també la realitat social de les persones afectades i les circumstàncies que expliquen la seva situació residencial.

Segons les dades facilitades pels serveis municipals i pels òrgans responsables del seguiment de l'assentament, al carrer Gran de la Sagrera resideixen aproximadament 66 persones distribuïdes en diversos nuclis de convivència. Entre aquestes persones hi ha tres menors d'edat, nou dones i diverses persones amb problemes de salut o necessitats específiques d'atenció. També hi consta la presència de persones en situació administrativa irregular i de persones amb una llarga trajectòria de residència a Barcelona i l'entorn metropolità.

Aquesta realitat posa de manifest la complexitat de les situacions presents a l'assentament i obliga a fugir de plantejaments simplificadors. No es tracta d'un col·lectiu homogeni ni d'una situació puntual. Hi conflueixen perfils, trajectòries i necessitats molt diverses que exigeixen una actuació especialment acurada per part dels poders públics.

Resulta particularment rellevant el fet que els serveis municipals especialitzats mantinguin una intervenció sostinguda sobre aquest assentament des de fa temps. Tant el SASSEP com

el SOASS desenvolupen actuacions periòdiques de seguiment, prospecció i acompanyament, mantenen coordinació permanent amb altres serveis municipals i participen de manera estable en els espais de treball interinstitucional relatius a aquest assentament.

De manera significativa, consta que 29 persones residents disposen de plans de millora actius. Aquestes intervencions inclouen acompanyaments sanitaris, seguiments educatius, suport socioeducatiu, assessorament jurídic i altres actuacions dirigides a facilitar processos d'inclusió social i residencial.

L'existència d'aquests plans de treball constitueix un indicador rellevant. Posa de manifest que les persones afectades no es troben al marge dels sistemes de protecció social ni desvinculades dels recursos públics, sinó que formen part de processos d'intervenció continuada que podrien veure's alterats o interromputs per una actuació de desallotjament no acompanyada d'alternatives adequades.

També cal tenir present que moltes de les persones residents desenvolupen activitats econòmiques de subsistència vinculades a la recuperació i gestió de residus o a altres formes d'economia informal. Sense entrar a valorar aquestes activitats des d'altres perspectives administratives, és evident que la pèrdua de l'espai residencial també pot comportar l'afectació dels escassos mecanismes de supervivència de què disposen.

D'altra banda, la informació disponible evidencia l'existència de vincles socials i comunitaris consolidats. Les persones residents mantenen relacions amb serveis sanitaris, escoles, recursos socials i xarxes de suport presents a la ciutat. La ruptura sobtada d'aquestes dinàmiques pot generar dificultats afegides per mantenir els processos d'inclusió social i agreujar situacions de vulnerabilitat ja existents.

El Marc estratègic per a l'abordatge del sensellarisme a Barcelona 2024-2027¹ identifica precisament aquesta complexitat com una de les principals característiques de les situacions d'exclusió residencial i defensa la necessitat d'incorporar una mirada interseccional i centrada en la persona, capaç de tenir en compte simultàniament els factors econòmics, socials, administratius, familiars i de salut que influeixen en cada trajectòria vital.

Des d'aquesta perspectiva, el present escenari no es pot interpretar només com una actuació dirigida a corregir una situació urbanísticament irregular. També implica la intervenció sobre

¹ <https://www.institutmetropoli.cat/ca/estudi/marc-estrategic-per-labordatge-del-sensellarisme-a-barcelona-2024-2027/>

una realitat humana complexa formada per persones que acumulen factors diversos de vulnerabilitat i que es troben immerses en processos de gran fragilitat social i residencial.

3. La protecció reforçada dels infants i altres persones vulnerabilitzades

La informació incorporada a l'expedient objecte d'estudi posa de manifest la presència de diversos col·lectius que requereixen una protecció reforçada per part dels poders públics i que obliguen a examinar amb especial cautela qualsevol actuació que pugui comportar una alteració substancial de les seves condicions de vida. Consta acreditada la residència a l'assentament de tres menors d'edat integrats en dues unitats familiars, nou dones i diverses persones amb problemes de salut o necessitats específiques d'atenció social i sanitària. També hi resideixen persones en situació administrativa irregular i persones objecte de seguiment continuat per part dels serveis socials especialitzats.

La concurrència simultània d'aquests factors obliga a superar una anàlisi estrictament urbanística o patrimonial de la situació. Ens trobem davant de persones que acumulen diferents formes de vulnerabilitat i que, per tant, exigeixen una actuació pública especialment garantista. La mateixa evolució de les polítiques públiques en matèria de sensellarisme ha posat de manifest la necessitat d'incorporar una mirada interseccional que permeti comprendre com interactuen factors com la pobresa, el gènere, la salut, la situació administrativa, la presència de menors o la manca d'habitatge adequat. El Marc estratègic per a l'abordatge del sensellarisme a Barcelona 2024-2027 identifica expressament aquesta necessitat i la vincula a la planificació centrada en la persona i al reconeixement efectiu de drets.

Pel que fa als infants, la protecció exigible és especialment intensa. L'article 3 de la Convenció sobre els drets de l'infant estableix que l'interès superior de l'infant ha de constituir una consideració primordial en totes les mesures adoptades per les institucions públiques. Aquest principi es troba igualment incorporat a la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, i a la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, que atribueixen als poders públics un deure reforçat de protecció quan els infants es troben en entorns de vulnerabilitat.

Aquest mandat implica que qualsevol decisió relativa al desallotjament ha de valorar no només les condicions materials de l'assentament, sinó també els efectes que l'actuació pot generar sobre la continuïtat escolar, l'accés als serveis sanitaris, l'estabilitat emocional dels infants i la preservació dels seus entorns de relació i desenvolupament. L'interès superior de l'infant exigeix una avaluació específica i diferenciada de les conseqüències de la mesura sobre els menors afectats, i obliga a adoptar totes les mesures necessàries per evitar que una intervenció administrativa provoqui un empitjorament de la seva situació.

La mateixa Sindicatura ja ha posat de manifest, en resolucions relatives als assentaments, que la realitat dels infants que creixen en entorns d'infrahabitatge comporta una afectació greu de drets fonamentals. Tanmateix, també ha advertit que els processos de desallotjament executats sense alternatives adequades poden incrementar encara més aquesta vulneració i generar situacions d'inestabilitat residencial, interrupció dels itineraris educatius i debilitament de les xarxes de suport construïdes al llarg del temps.

Cal considerar, igualment, la situació de les dones residents a l'assentament. Els estudis sobre exclusió residencial i sensellarisme mostren que les dones experimenten formes específiques de vulnerabilitat sovint invisibilitzades pels sistemes tradicionals d'atenció. El Marc estratègic municipal defensa expressament la incorporació de la perspectiva de gènere en el disseny dels recursos i serveis destinats a les persones sense llar, reconeixent que les dones poden requerir espais, dispositius i itineraris diferenciats de protecció i acompanyament.

Aquesta necessitat esdevé especialment significativa quan les dones afectades formen part d'unitats familiars amb menors a càrrec o quan les alternatives residencials existents no garanteixen de manera adequada la seva autonomia, privacitat o seguretat. Això obliga a examinar amb especial atenció l'adequació efectiva de les alternatives proposades i la seva capacitat real de respondre a les necessitats existents.

També mereix una atenció específica la situació de les persones amb problemes de salut. La informació facilitada pels serveis municipals confirma l'existència de persones amb necessitats sanitàries específiques i de seguiments socials i sanitaris en curs. La interrupció sobtada dels entorns de vida i dels circuits d'acompanyament pot comportar dificultats afegides en la continuïtat dels tractaments, el seguiment de patologies cròniques o la vinculació amb els serveis assistencials.

A més, l'informe "Sensellarisme i canvi climàtic a Barcelona"², elaborat per l'Observatori DESCA, posa de manifest que les persones en situació d'exclusió residencial o sensellarisme presenten una especial vulnerabilitat enfront de problemes de salut física i mental i davant dels efectes dels fenòmens climàtics extrems. Aquest factor reforça la necessitat d'evitar actuacions que puguin provocar un deteriorament addicional de les seves condicions materials d'existència.

Finalment, cal tenir present que 29 persones residents disposen en l'actualitat de plans de millora actius desenvolupats per SASSEP i SOASS. Aquest fet evidencia l'existència de processos d'intervenció social consolidats que podrien veure's alterats o dificultats a conseqüència del desallotjament. Els esforços desplegats pels serveis municipals orientats

² <https://observatoridesca.org/ca/estudis-i-informes/sensellarisme-i-canvi-climatic-a-barcelona>

a la inclusió social, la regularització administrativa, l'accés als serveis sanitaris o la protecció dels menors poden veure's compromesos si la intervenció residencial no garanteix una continuïtat mínima dels itineraris iniciats.

Per tot això, la presència acreditada d'infants, dones, persones amb problemes de salut i persones immerses en processos d'acompanyament social constitueix un element determinant en la valoració del cas i exigeix una protecció reforçada que ha de condicionar necessàriament el moment, les condicions i les garanties de qualsevol eventual actuació de desallotjament.

4. L'obligació de garantir un reallotjament adequat abans de l'execució del desallotjament

L'aspecte central d'aquest estudi rau en la necessitat de determinar si la intervenció municipal projectada compleix les garanties exigides per l'ordenament jurídic en relació amb el reallotjament de les persones afectades.

La Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, estableix de manera expressa, a l'article 5.6, que les administracions públiques han de garantir en qualsevol cas el reallotjament adequat de les persones i unitats familiars en situació de risc d'exclusió residencial que es trobin en procés de perdre el seu habitatge habitual. Aquesta previsió respon a la voluntat legislativa d'evitar que les actuacions administratives o judicials derivin en processos de més vulnerabilitat residencial.

La garantia de reallotjament adequada no constitueix una mera exigència formal ni es pot entendre satisfeta per la simple existència d'una oferta genèrica d'allotjament temporal. La finalitat de la norma és assegurar que les persones afectades disposin d'una alternativa que preservi les seves condicions bàsiques de dignitat, estabilitat i seguretat residencial.

Aquesta interpretació és coherent amb els estàndards internacionals en matèria de dret a l'habitatge. Els organismes de les Nacions Unides han insistit reiteradament que els desallotjaments no poden comportar, directament o indirecta, situacions de manca d'allotjament o d'empitjorament de les condicions residencials de les persones afectades. Les administracions públiques no només han de valorar la legalitat formal de la intervenció, sinó també les seves conseqüències materials i socials.

La informació facilitada pel consistori posa de manifest que les alternatives principalment ofertes consisteixen en centres de primera acollida i altres recursos d'emergència temporal. També consta que aquesta possibilitat s'ha ofert a les persones residents que mantenen

contacte amb els serveis socials i que cap de les persones incloses en els plans de millora ha acceptat aquesta alternativa.

Aquest fet no es pot interpretar de manera simplista ni emprar-se per concloure que les obligacions públiques de protecció residencial s'han satisfet. Com assenyalen tant la doctrina especialitzada com la pròpia experiència municipal, les situacions d'exclusió residencial greu tenen una gran complexitat i sovint requereixen recursos adaptats a les circumstàncies personals, familiars, laborals i sanitàries de les persones afectades.

Precisament, la Sindicatura, amb motiu d'altres estudis, ja ha advertit que les pensions i els allotjaments d'emergència no constitueixen necessàriament una resposta residencial adequada per a famílies amb infants, persones amb vincles comunitaris consolidats o persones que desenvolupen activitats econòmiques de subsistència vinculades a les seves pertinences i al territori on resideixen.

Aquesta reflexió manté plena vigència en el cas que ens ocupa. El real·lotjament adequat no consisteix únicament a proporcionar un sostre provisional durant uns dies, sinó a garantir una alternativa que permeti preservar els processos d'inclusió social en curs, mantenir l'accés als serveis educatius i sanitaris i oferir unes expectatives mínimes d'estabilitat residencial.

En aquest sentit, és especialment significativa l'evolució de les polítiques europees i municipals en matèria de sensellarisme. El Marc estratègic per a l'abordatge del sensellarisme a Barcelona 2024-2027 destaca l'aposta progressiva pels enfocaments *housing-led* i *housing first*, que parteixen de la idea que l'habitatge no és la culminació dels processos d'inclusió social, sinó el seu punt de partida indispensable.

Aquesta orientació respon a una evidència àmpliament compartida: sense estabilitat residencial és extraordinàriament difícil consolidar itineraris educatius, laborals, sanitaris o comunitaris. Per aquest motiu, les polítiques públiques més avançades en aquest àmbit tendeixen a prioritzar l'accés a solucions residencials estables per sobre dels models exclusivament assistencials.

La documentació examinada per elaborar aquest estudi permet constatar, tanmateix, les limitacions estructurals existents en l'actual sistema de resposta residencial. Les dades relatives a la Mesa d'Emergència i a l'accés a recursos d'habitatge evidencien dificultats objectives per oferir solucions estables a totes les persones en situació de vulnerabilitat residencial. Entre el febrer del 2025 i el febrer del 2026, només s'han adjudicat 139 habitatges de la Mesa d'Emergència, però s'han registrat més de 700 sol·licituds.

Aquestes limitacions no es poden ignorar en la valoració del present estudi. Al contrari: reforcen la necessitat d'extremar les garanties abans d'executar una actuació que comporti la desaparició de l'espai residencial actual de les persones afectades.

Per tot això, de la informació disponible no es desprèn que actualment existeixi una alternativa residencial estable, adequada i suficient per a la totalitat de les persones afectades pel desallotjament. En aquestes circumstàncies, l'execució de la mesura podria comportar un incompliment de les obligacions derivades de la Llei 24/2015 i dels estàndards de protecció del dret a l'habitatge, i també un risc cert d'agreujament de la situació d'exclusió residencial de les persones que hi viuen.

5. L'abordatge de l'exclusió residencial i del sensellarisme des d'una perspectiva de drets humans

La situació objecte d'aquest expedient no es pot analitzar exclusivament des de la perspectiva de la disciplina urbanística, la seguretat o la salubritat pública. Tot i que aquests elements són rellevants i justifiquen la intervenció de l'Administració, no poden constituir l'únic paràmetre per valorar una realitat que afecta directament l'exercici de drets fonamentals de les persones residents.

La preocupació de la Sindicatura respecte de les situacions de sensellarisme i exclusió residencial és sostinguda en el temps i forma part de les seves línies prioritàries d'actuació. Aquesta institució ha advertit reiteradament que la manca d'habitatge adequat no constitueix només una problemàtica residencial, sinó una circumstància que condiciona l'accés efectiu a drets bàsics com la salut, l'educació, la participació social, la protecció familiar o la integritat personal.

Aquesta aproximació coincideix amb el Marc estratègic per a l'abordatge del sensellarisme a Barcelona 2024-2027, que identifica expressament el sensellarisme com una manifestació directa de la vulneració de drets socials i, al mateix temps, com un obstacle per al seu exercici efectiu. El document defensa que les polítiques públiques han de basar-se en el reconeixement de drets, l'equitat, la perspectiva de gènere i la planificació centrada en la persona, i superar, doncs, visions exclusivament assistencials o orientades al control de l'espai públic.

En aquesta mateixa línia, el Marc estratègic recorda que durant molts anys el sensellarisme s'ha abordat principalment com una qüestió vinculada als serveis socials o a la convivència a l'espai públic, quan en realitat es tracta d'un fenomen estretament relacionat amb l'accés a l'habitatge, les desigualtats socioeconòmiques i l'exclusió social. Aquesta constatació és especialment pertinent en el cas que ens ocupa, en què la situació de les persones residents no es pot entendre al marge de la crisi estructural d'accés a l'habitatge que afecta la ciutat.

El mateix document identifica quatre grans àmbits d'actuació imprescindibles per reduir de manera significativa el sensellarisme i l'exclusió residencial: l'abordatge de les causes estructurals, la prevenció de la pèrdua de l'habitatge, la millora dels mecanismes d'atenció i acompanyament i l'estabilització residencial de les persones afectades. Tots quatre elements adquireixen una rellevància directa en valorar la situació objecte d'estudi.

Les dades mostren que, malgrat l'increment progressiu dels recursos destinats a l'atenció de les persones sense llar, el fenomen continua creixent. El Marc estratègic constata que el nombre de persones que dormen al carrer s'ha incrementat de manera sostinguda durant els darrers anys, fins i tot en un context d'ampliació de places residencials i allotjaments temporals. Aquesta realitat evidencia que l'exclusió residencial no es pot abordar només mitjançant recursos assistencials, sinó que exigeix actuacions estructurals en matèria d'habitatge i inclusió social.

La preocupació de la Sindicatura de Greuges coincideix amb la manifestada per diverses entitats socials i organitzacions de defensa dels drets humans que han intervingut o s'han pronunciat sobre la situació analitzada. Diferents entitats han expressat el temor que l'execució del desallotjament sense una solució d'habitatge adequada pugui comportar simplement desplaçar les persones residents cap a altres espais encara més precaris, sense resoldre les causes reals que expliquen la seva situació.

Precisament, aquesta Sindicatura, arran d'altres intervencions, ja va concloure que les polítiques de mera contenció dels assentaments no havien comportat millores estructurals en les condicions de vida de les persones afectades, i va advertir que la supressió física dels assentaments, sense alternatives suficients, podia traduir-se en noves formes d'exclusió residencial i en la reproducció del fenomen en altres espais del territori.

Aquesta doctrina és plenament aplicable al cas que ara s'analitza. El desallotjament pot constituir una actuació legítima des de la perspectiva de la seguretat o la salubritat, però no es pot considerar una resposta completa ni satisfactòria si no s'acompanya de mesures efectives orientades a l'estabilització residencial de les persones afectades.

En definitiva, una aproximació basada en els drets humans exigeix que qualsevol actuació administrativa destinada a erradicar una situació d'infrahabitatge incorpori simultàniament mesures capaces de garantir la protecció efectiva dels drets de les persones residents i de prevenir la seva exclusió residencial futura.

6. La resposta institucional enfront del sensellarisme i la necessitat d'un marc normatiu específic

L'increment sostingut de les situacions de sensellarisme i exclusió residencial registrat durant els darrers anys ha evidenciat que és necessari reforçar la coordinació institucional i disposar de noves eines per abordar un fenomen cada vegada més complex.

En aquest context, a finals de l'any 2025 es va constituir la Taula de Ciutat per a l'Abordatge del Sensellarisme, de la qual forma part la Sindicatura, amb la finalitat d'impulsar una estratègia compartida entre administracions públiques, entitats socials, persones expertes i altres actors implicats. Aquesta iniciativa representa el reconeixement institucional que les dinàmiques actuals de sensellarisme i exclusió residencial exigeixen respostes integrals que superin els límits de les intervencions sectorials tradicionals.

Els debats desenvolupats en el marc d'aquesta Taula han permès identificar noves necessitats i impulsar mesures orientades a reforçar els recursos residencials, els dispositius sociosanitaris, els equips d'intervenció i els sistemes de coneixement i seguiment del fenomen. Entre les actuacions anunciades recentment pel consistori destaquen la creació de nous allotjaments, l'ampliació de recursos per a persones amb necessitats sanitàries complexes, el reforç dels equips especialitzats i la creació de l'Observatori del Sensellarisme de Barcelona.

Aquestes iniciatives posen de manifest dues realitats simultànies. D'una banda, evidencien el compromís institucional existent per reforçar la resposta davant del sensellarisme. De l'altra, constitueixen un reconeixement implícit de la insuficiència dels recursos disponibles fins al moment per donar resposta a l'increment i la diversificació de les necessitats existents.

La Sindicatura valora positivament aquests esforços i participa activament en els espais de reflexió i treball orientats a millorar l'abordatge del fenomen. En aquest sentit, aquesta institució impulsa conjuntament amb entitats socials, persones expertes i en diàleg amb l'Ajuntament de Barcelona un projecte pilot, denominat Pla Zero Carrer, basat en la convicció que cap persona no hauria de veure's obligada a viure al carrer i que la prevenció de les situacions de sensellarisme constitueix una responsabilitat compartida per totes les administracions i actors implicats.

Aquesta aproximació respon a la necessitat de desenvolupar polítiques capaces de superar les dinàmiques reactives que sovint han caracteritzat la intervenció pública en aquest àmbit. Les experiències acumulades mostren que les actuacions orientades exclusivament a gestionar les conseqüències visibles de l'exclusió residencial són insuficients si no s'acompanyen d'actuacions dirigides a les seves causes estructurals.

Precisament per aquest motiu, la Sindicatura ha defensat reiteradament la necessitat de reforçar el marc jurídic i institucional aplicable a les situacions de sensellarisme i exclusió residencial.

Aquesta posició es va concretar de manera especialment clara en el Dictamen 1/2024 d'aquesta Sindicatura sobre la Proposició de Llei de mesures transitòries i urgents per fer front i erradicar el sensellarisme. En aquell document, la Sindicatura va expressar el seu suport a la iniciativa legislativa promoguda al Parlament de Catalunya i va posar en relleu la necessitat d'establir obligacions més clares per a les administracions públiques en matèria de prevenció, atenció i garantia de drets de les persones afectades.

El dictamen destacava que el sensellarisme afecta de manera especialment intensa la ciutat de Barcelona, que concentra una proporció molt significativa de les persones sense llar de Catalunya, i defensava l'abordatge del fenomen des d'una perspectiva de drets humans, participació i corresponsabilitat institucional. Així mateix, insistia en la necessitat de reconèixer les persones afectades com a subjectes amb drets i no únicament com a destinatàries de recursos assistencials.

Aquesta Sindicatura continua considerant que l'aprovació de la futura Llei específica sobre sensellarisme és imprescindible. La futura norma pot contribuir de manera decisiva a reforçar els instruments de prevenció, enfortir mecanismes de coordinació institucional, garantir uns estàndards mínims de protecció i consolidar l'habitatge com a element central de les estratègies d'inclusió social.

Igualment, aquesta institució considera necessari que, una vegada aprovada, la Llei s'implementi de manera immediata i efectiva, mitjançant la dotació suficient de recursos humans, tècnics i pressupostaris. L'experiència acumulada demostra que l'existència de principis i compromisos normatius no és suficient si no s'acompanya dels instruments materials necessaris per fer-los efectius.

La situació objecte d'aquest estudi constitueix una mostra especialment significativa dels reptes que la futura norma haurà d'afrontar. La concurrència d'infants, dones, persones amb problemes de salut, persones en situació administrativa irregular i persones afectades per processos d'exclusió residencial cronificada evidencia la necessitat de disposar d'un marc estable capaç d'articular respostes més eficaces que les actualment disponibles.

Per tot això, aquesta Sindicatura considera que la reflexió derivada del present estudi transcendeix el cas concret objecte d'anàlisi i s'inscriu en un debat més ampli sobre la necessitat de reforçar les polítiques públiques de prevenció i erradicació del sensellarisme i de l'exclusió residencial greu a Barcelona.

7. Els principis de proporcionalitat, bona administració i interès superior de l'infant

L'actuació administrativa objecte d'aquest estudi ha d'examinar-se no només des de la perspectiva de la seva legalitat formal, sinó també a la llum dels principis de proporcionalitat, bona administració (recollit als articles 103.1 i 106.1 de la Constitució) i protecció efectiva dels drets fonamentals (recollit a l'article 24.2 de la Constitució i en l'article 6.1 del Conveni Europeu de Drets Humans). Aquests principis constitueixen criteris essencials de control de l'actuació pública i exigeixen una ponderació adequada entre els interessos generals perseguits per l'Administració i els drets de les persones afectades per les seves decisions.

El principi de proporcionalitat exigeix que tota actuació administrativa sigui idònia per assolir la finalitat perseguida, necessària en el sentit que no existeixin alternatives menys lesives igualment eficaces, i equilibrada quant als beneficis i perjudicis que genera. En conseqüència, no n'hi ha prou amb acreditar l'existència d'una finalitat legítima. També és necessari valorar l'impacte concret que la decisió tindrà sobre les persones afectades i determinar si aquest impacte resulta assumible des de la perspectiva dels drets fonamentals.

En el present cas, aquesta Sindicatura no qüestiona que l'assentament objecte de l'expedient presenti greus deficiències de seguretat, salubritat i habitabilitat. Els informes municipals incorporats a l'expedient assenyalen l'existència de riscos objectius que justifiquen la intervenció administrativa i la necessitat d'actuar davant d'una situació qualificada legalment com d'infrahabitatge.

Tanmateix, el fet que la finalitat perseguida sigui legítima no eximeix l'Administració de valorar les conseqüències materials i socials derivades de la seva actuació. Precisament aquí es concentra la principal dificultat del cas analitzat.

D'una banda, consta acreditada l'existència de persones especialment vulnerables, incloent-hi infants, dones, persones amb problemes de salut i persones en situació administrativa irregular. D'altra banda, la documentació disponible no permet concloure que hi hagi en aquests moments una alternativa residencial estable, adequada i suficient per al conjunt de la població afectada.

A aquesta circumstància s'afegeix una altra qüestió especialment rellevant: l'absència d'una urgència urbanística immediata que exigeixi necessàriament l'execució urgent del desallotjament.

La informació facilitada pel Districte de Sant Andreu indica que el desenvolupament urbanístic definitiu del solar continua condicionat a futures modificacions del planejament i als instruments de gestió urbanística corresponents. Igualment, el possible ús immediat previst per a l'espai tindria caràcter provisional i estaria vinculat a necessitats logístiques associades a les obres de la futura estació de la Sagrera.

Aquestes circumstàncies no eliminen la legitimitat de la intervenció administrativa, però sí que constitueixen un element rellevant a l'hora de ponderar la necessitat d'executar-la immediatament en les circumstàncies actuals.

El principi de bona administració exigeix que les administracions públiques adoptin decisions fonamentades, coherents i respectuoses amb els drets i interessos legítims de les persones afectades. Això implica no només actuar d'acord amb la legalitat, sinó també valorar adequadament els efectes reals de les mesures adoptades.

En aquest sentit, la bona administració exigeix evitar que una actuació orientada legítimament a protegir la seguretat o la salubritat acabi provocant una situació residencial encara més greu per a les persones afectades. La finalitat protectora de l'actuació administrativa no pot traduir-se en la generació de noves formes d'exclusió residencial o sensellarisme.

Finalment, l'interès superior de l'infant obliga a situar les necessitats dels menors en el centre de qualsevol decisió administrativa. Aquest principi adquireix una rellevància singular quan hi ha risc d'afectació de l'estabilitat residencial, l'escolarització, els processos educatius o l'accés als sistemes de protecció social.

La presència acreditada de tres menors d'edat obliga a ponderar de manera especialment rigorosa els efectes que el desallotjament podria generar sobre la seva situació actual. La protecció de la infància no exigeix mantenir indefinidament situacions d'infrahabitatge, però sí garantir que qualsevol alternativa adoptada ofereixi unes condicions adequades de seguretat, estabilitat i desenvolupament personal.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura considera que, en les circumstàncies actuals, l'execució del desallotjament podria comportar un perjudici greu dels drets de les persones afectades i generar una situació d'exclusió residencial més intensa que la preexistent. En conseqüència, la ponderació dels interessos concurrents condueix a considerar que l'execució immediata de la mesura no és compatible amb els principis de proporcionalitat, bona administració i interès superior de l'infant mentre no existeixin alternatives residencials adequades, suficients i adaptades a les necessitats de totes les persones residents.

A tall de conclusió

A la vista dels antecedents exposats, de la normativa aplicable, de la informació facilitada pels diferents serveis municipals i de les circumstàncies socials concurrents, aquesta Sindicatura considera que la situació analitzada transcendeix l'àmbit estrictament urbanístic

i planteja una qüestió vinculada directament a la protecció dels drets fonamentals de les persones afectades.

L'assentament situat al carrer Gran de la Sagrera constitueix una realitat d'exclusió residencial greu que afecta un nombre important de persones, entre les quals hi ha infants, dones i persones amb necessitats específiques d'atenció social i sanitària. Tot i que les condicions de l'espai justifiquen la preocupació municipal per la seguretat i la salubritat, no es pot concloure que actualment existeixi una alternativa residencial estable, adequada i suficient per al conjunt de la població afectada.

Aquesta Sindicatura comparteix la necessitat d'actuar enfront de situacions d'infrahabitatge que posen en risc la integritat i la salut de les persones residents. Tanmateix, considera igualment que la finalitat de protecció que inspira aquestes actuacions no pot traduir-se en generar noves situacions de vulnerabilitat o exclusió residencial més greus.

El dret a l'habitatge, els estàndards internacionals de protecció dels drets humans, l'article 5.6 de la Llei 24/2015 i els principis de bona administració, proporcionalitat i interès superior de l'infant exigeixen que qualsevol actuació de desallotjament vagi precedida de la garantia efectiva d'alternatives residencials adequades.

En l'estudi d'aquesta situació s'evidencia, a més, que una part significativa de les persones afectades manté processos actius d'inclusió social i seguiment professional, així com vincles comunitaris, educatius i sanitaris consolidats, els quals podrien veure's greument afectats per una actuació executada sense prou garanties.

Així mateix, aquesta Sindicatura considera que el cas objecte d'anàlisi s'inscriu en una realitat més àmplia vinculada a l'increment de les situacions de sensellarisme i exclusió residencial a la ciutat. Aquesta realitat justifica la necessitat de continuar reforçant els recursos residencials, els mecanismes d'estabilització de l'habitatge, la coordinació institucional i els instruments normatius destinats a protegir les persones afectades.

DECISIÓ

D'acord amb la Carta municipal de Barcelona, aquesta institució té com a missió defensar els drets i les llibertats de la ciutadania i, amb aquesta finalitat, pot supervisar l'activitat de l'Administració municipal.

Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **una actuació municipal adreçada al desallotjament de l'assentament esmentat no seria adequada, ja que en les circumstàncies actuals l'execució del desallotjament no és compatible amb les**

garanties exigides per la normativa nacional i els estàndards internacionals de drets humans, atès que no consta l'existència d'alternatives residencials adequades que permetin salvaguardar els drets i la dignitat de les persones afectades.

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura resol:

- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que suspengui l'execució del desallotjament de l'assentament situat al carrer Gran de la Sagrera, fins que es puguin garantir alternatives residencials adequades, estables i suficients per a totes les persones afectades.
- **Recomanar a la comissionada d'Acció Social** que prioritzi especialment la protecció dels infants, de les dones i de les persones amb problemes de salut o altres factors de vulnerabilitat acreditats, garantint que qualsevol alternativa residencial respecti els estàndards de drets humans i l'interès superior de l'infant.
- **Recomanar a la comissionada d'Acció Social** que impulsi una actuació coordinada entre els serveis socials, els serveis de salut, els dispositius d'habitatge i la resta d'administracions competents que permeti oferir una resposta integral orientada a l'estabilització residencial i la inclusió social de les persones afectades.
- **Reiterar** la necessitat d'avançar en l'aprovació i el desplegament efectiu de la futura llei per fer front i erradicar el sensellarisme, atesa la importància d'aquest instrument per reforçar les garanties de protecció de les persones sense llar i en exclusió residencial i per consolidar un model d'intervenció basat en els drets humans.

Aquesta resolució es comunicarà a la persona que va formular la queixa i a l'òrgan municipal competent. Per mitjà de l'informe anual d'aquesta Sindicatura, també se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal.

Aquesta resolució s'emmarca dins el compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS), d'acord amb la mesura de govern sobre l'Estratègia d'impuls de l'Agenda 2030. Concretament, es relaciona amb l'objectiu 1.1 "El 2030 tota persona resident a Barcelona que es quedi sense sostre tindrà un llit on dormir i un plat a taula, i el nombre de persones sense llar es reduirà fortament" i l'objectiu 1.2 "Per al 2030 reduir fortament la incidència de la pobresa severa a Barcelona, especialment entre la població més jove, vetllant també perquè no afecti desproporcionadament determinats territoris".